

Regeringskansliet,
Justitiedepartementet

Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar - anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning (Ds 2020:22)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

Den nya EU-förordningen¹, som svensk rätt ska anpassas till, överlåter åt medlemsstaterna att avgöra om endast barn under sex år ska undantas från kravet på att lämna fingeravtryck vid ansökan om nationellt identitetskort eller om även äldre barn, upp till tolv år, ska undantas. Utredningen anser att åldersgränsen ska sättas till sex år med motiveringen att samma gräns bör gälla som vid ansökan av svenska pass samt att fingeravtrycken medför ett skydd mot identitetsbedrägeri som är viktigt inte minst för barn.

Datainspektionen ser skäl att i det här sammanhanget ifrågasätta den ålder som gäller för lämnande av fingeravtryck i samband med ansökan om svenskt pass mot bakgrund av vad som framgår av artikel 1.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 444/2009 av den 28 maj 2009 om ändring av rådets förordning (EG) nr 2252/2004 om standarder för säkerhetsdetaljer och biometriska kännetecken i pass och resehandlingar som utfärdas av medlemsstaterna. Av artikeln följer att undantag från fingeravtryckskravet ska göras för barn under tolv år och att det innan den 26 juni 2012 ska göras en utvärdering av möjligheten att ändra denna ålder. Vidare framgår att de medlemsstater som före den 26 juni 2009 redan antagit

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 av den 20 juni 2019 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet.

nationell lagstiftning som innebär en lägre åldersgräns, dock lägst sex år, får tillämpa denna lagstiftning under en övergångsperiod om fyra år. Sedan denna förordning antogs har åtminstone två studier gjorts i syfte att undersöka tillförlitligheten när det gäller identifiering och verifiering av fingeravtryck på barn under tolv år.² Ingen av dessa har lett till någon ändring av den åldersgräns på tolv år som anges i förordningen. Inspektionen ifrågasätter därför om den ålder som anges i 2 § passförordningen (1979:664) är förenlig med vad som framgår av EU-rätten. Datainspektionen betonar även att biometriska uppgifter såsom fingeravtryck, särskilt när det gäller fingeravtryck från barn, är mycket känsliga och att insamling av sådana uppgifter alltid ska föregås av en noggrann bedömning av om behandlingen är nödvändig enligt artikel 9.2 g EU:s dataskyddsförordning och 3 kap. 3 § lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Mot bakgrund av det framförda anser Datainspektionen att frågan om vilken åldersgräns som ska gälla avseende det nya kravet på att lämna fingeravtryck vid ansökan om nationellt identitetskort kräver en fördjupad analys och ytterligare överväganden.

Datainspektionen ser positivt på att det inte inom ramen för denna utredning föreslås att fingeravtryck eller biometriska uppgifter ska få sparas i register eller nationell databas. Inspektionen anser precis som utredningen att frågan bör tas om hand i de utredningar som redan pågår avseende bl.a. denna fråga.

Inspektionen har i övrigt inget att erinra mot de författningsförslag som lämnas i utredningen.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Charlotte Waller Dahlberg efter föredragning av juristen Lisa Zettervall.

Charlotte Waller Dahlberg, 2020-12-03 (Det här är en elektronisk signatur)

² Fingerprint Recognition for Children (2013) och Automatic fingerprint recognition: from children to elderly (2018). Båda framtagna av Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum (JRC).